

Onderwerp

Standpunt GGD GHOR Nederland
m.b.t. gordelroosvaccinatie

Auteur

Raoul
Dinmohamed

Datum

24-03-2025

Versie

1.2

Inleiding

Achtergrond

Gordelroos, ook wel herpes zoster genoemd, is een virale infectie die wordt veroorzaakt door het varicella-zostervirus. Na een doorgemaakte infectie blijft het virus sluimerend aanwezig in de zenuwknopen en kan het later in het leven opnieuw geactiveerd worden, wat leidt tot gordelroos. Deze aandoening treft jaarlijks ongeveer 88.000 mensen in Nederland, met een verhoogd risico bij ouderen en mensen met een verzwakt immuunsysteem. De kans dat iemand in zijn leven gordelroos krijgt, ligt tussen de 23 en 30 procent, en stijgt met de leeftijd¹.

Gordelroos manifesteert zich doorgaans als een pijnlijke huiduitslag met blaasjes die zich vaak aan één zijde van het lichaam bevindt. Naast de acute pijn en ongemakken is een van de meest voorkomende complicaties post-herpetische neuralgie (PHN), een chronische zenuwpijn die weken tot maanden kan aanhouden en langdurig behandeld moet worden met medicamenteuze therapie en eventueel specialistische behandeling bij de 'pijnpoli'. In sommige gevallen kunnen ernstige complicaties optreden, zoals ooginfecties of neurologische aandoeningen en is ziekenhuisopname benodigd. Hoewel gordelroos in de meeste gevallen vanzelf geneest, kan de pijn aanzienlijk zijn. Behandeling richt zich vooral op het verminderen van klachten met pijnstillers en antivirale medicatie, vooral als deze vroeg in het ziekteproces worden gestart. Crèmes en zalven kunnen verlichting bieden tegen jeuk, maar genezing versnellen is vaak niet mogelijk²³

Preventie is daarom een belangrijk aandachtspunt, en vaccinatie blijkt hierin een effectieve maatregel. In Nederland zijn twee vaccins tegen gordelroos beschikbaar waarover de Gezondheidsraad (GR) in 2016 en 2019 heeft geadviseerd.

Gezondheidsraadadviezen m.b.t. het gordelroosvaccin

In 2016 was er een negatief advies van de Gezondheidsraad (GR) over de vaccinatie van ouderen tegen gordelroos. De reden hiervoor was de beperkte bescherming die het toenmalige vaccin (Zostavax®, Zoster Vaccine Live, ZVL) bood. Met de introductie van Shingrix® (Recombinant Zoster Vaccine, RZV) heeft de toenmalige staatsecretaris van VWS de GR gevraagd om nogmaals een advies uit te brengen. De GR, in het bijzonder de Commissie Vaccinaties, heeft in 2019 positief geadviseerd om mensen van 60 jaar en ouder te vaccineren tegen gordelroos met Shingrix®⁴. Daarnaast adviseerde de GR om de 60-jarigen te vaccineren en binnen het eerste jaar een volledige inhaalcampagne te doen voor de mensen die ouder zijn dan 60 jaar. De GR merkte er in 2019 bij op dat bij de toenmalige vaccinprijs, de kosteneffectiviteit ongunstig was (het overschreed de grenswaarde van €20.000 per QALY) en dat dit eerst moest verbeteren voordat wordt overgegaan op grootschalige vaccinatie.

Veel aandacht voor gordelroosvaccinatie

Het advies van de GR t.a.v. gordelroosvaccinatie is tot nu toe nog niet opgevolgd. Wel is er verschillende keren aandacht in de media en politiek geweest over de wenselijkheid hiervan. Vooral sinds, november 2024 toen het consumentenprogramma Radar het vaccin besprak met o.a. de huidige staatssecretaris. Sindsdien is er vaker uitgelicht hoe zwaar de ziektelast is van de ziekte, dat er behoefte en draagvlak is voor een vaccin.

---

¹ [Gordelroos | RIVM](#)

² [Gordelroos | LCI richtlijnen](#)

³ [Gordelroos | RIVM](#)

⁴ Gezondheidsraad. Vaccinatie tegen gordelroos. Den Haag: Gezondheidsraad, 2019; publicatienr. 2019/12.

Sinds 2022 zijn er ook verschillende Kamervragen geweest over de mogelijkheid om het vaccin op te nemen in het Rijksvaccinatieprogramma⁵⁶⁷.

Kamerbrief 6 maart 2025 over kosten gordelroosvaccinatie

Op 6 maart jl. is er een kamerbrief⁸ geschreven in reactie op de vragen die gesteld zijn over het programmatisch aanbieden van de gordelroosvaccinatie in het Commissiedebat van 21 november 2024. Hierin hadden Kamerleden gevraagd naar manieren om de kosten te verlagen. De staatssecretaris geeft met deze kamerbrief invulling aan de toezegging om deze vragen te beantwoorden door 3 aanvullende scenario's op het Gezondheidsraadadvies van 2019 financieel uit te werken. Deze scenario's zijn in onderstaande tabel samengevat:

	Scenario 1: Vaccinatiecampagne 60-jarigen en een inhaalcampagne voor mensen ouder dan 60 in 5 jaar (volledig opvolgen Gezondheidsraadadvies)	Scenario 2: Vaccinatiecampagne 60-jarigen en een inhaalcampagne voor alle mensen ouder dan 60 jaar in 10 jaar (volledig opvolgen Gezondheidsraadadvies over langere periode)	Scenario 3: Vaccinatiecampagne 60-jarigen en geen inhaalcampagne voor mensen ouder dan 60 jaar (gedeeltelijk opvolgen Gezondheidsraadadvies)
Omvang doelgroep (aantal personen)	Jaar 1 t/m 5: jaarlijks 1,25 miljoen Jaar 6 en verder: 200.000 tot 250.000	Jaar 1 t/m 10: jaarlijks 750.000 Jaar 11 en verder: 200.000 tot 250.000	Jaarlijks 200.000 tot 250.000
Gezondheidswinst (behaald)	Maximaal na 5 jaar	Maximaal na 10 jaar	Maximaal na 40 jaar
Geschatte kosten (excl. besparing zorgkosten)	Jaar 1 t/m 5: jaarlijks €185 miljoen Jaar 6 en verder: jaarlijks €32 miljoen	Jaar 1 t/m 10: jaarlijks €108 miljoen Jaar 11 en verder: jaarlijks €32 miljoen	Jaarlijks €39 miljoen
Besparing zorgkosten	Na 5 jaar maximaal €11 miljoen	Na 10 jaar maximaal €11 miljoen	Na 40 jaar maximaal €11 miljoen
Geschatte kosten (incl. besparing zorgkosten)	Jaar 1 t/m 5: jaarlijks €185 - €174 miljoen Jaar 6 en verder: jaarlijks €21 miljoen	Jaar 1 t/m 10: jaarlijks €108 - €97 miljoen Jaar 11 en verder: jaarlijks €21 miljoen	Jaarlijks €39 miljoen

Tabel 1: Schematische weergave scenario's gordelroosvaccinatie

- Belangrijke overwegingen en aandachtspunten (vanuit de staatssecretaris) bij de verschillende scenario's zijn:
- Het is niet duidelijk waar de kosten op gebaseerd zijn. Zo is niet duidelijk met welke vaccinprijs gerekend is en of hiermee de referentiewaarde van €20.000/QALY gehaald wordt.
- De Technische Werkgroep Kosten en Baten van Preventie heeft in 2023⁹ geadviseerd één uniforme drempelwaarde te hanteren voor al het beleid met gezondheid als doel, en hierbij uit te gaan van €50.000 per QALY en dit wijkt af van de € 20.000 per QALY waar de GR nog naar refereert. Over dit advies en de drempelwaarde die het kabinet wil hanteren voor preventieve interventies moet nog besluitvorming plaatsvinden.
- In de scenario's is volgens de kamerbrief geen rekening gehouden met kostenbesparingen door vaccinatie anders dan direct aan gordelroos gerelateerde kosten, zoals bijvoorbeeld ziekteverzuim, kosten door verminderde mobiliteit en de verminderde maatschappelijke inzetbaarheid.
- Voorbereidingen op een gordelroosvaccinatieprogramma kosten tijd. Een belangrijk aandachtspunt daarbij is het vinden van een geschikte en logische uitvoerder.

Commissiedebat Publieke Gezondheidszorg 2 april 2025

Op 2 april 2025 is er een commissiedebat Publieke Gezondheidszorg¹⁰ waarbij het programmatisch aanbieden van een gordelroosvaccinatie waarschijnlijk besproken zal worden. Het is daarom belangrijk dat GGD GHOR Nederland een standpunt uitbrengt met betrekking tot deze vaccinatie.

⁵ [Verzoek om een brief over de uitvoering van een motie over het beschikbaar maken van het gordelroosvaccin | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)

⁶ [Kamerbrief over uitvoering motie beschikbaarstelling gordelroosvaccin | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

⁷ [Kamerstuk 25295, nr. 83 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen](#)

⁸ [Kamerbrief over de kosten van gordelroosvaccinatie | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

⁹ Kamerstukken II 2023/2024, 32793, nr. 712. [Technische werkgroep kosten en baten van preventie. Preventie op waarde schatten. december 2023](#)

¹⁰ [Publieke gezondheidszorg | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)

Standpunt m.b.t. gordelroosvaccinatie

Het standpunt van GGD GHOR Nederland staat hieronder en dit is afgestemd met de Nederlandse Vereniging voor Infectieziektebestrijding (NVIB).

- GGD GHOR Nederland heeft als visie dat iedereen in Nederland zich gezond voelt en in staat is om gezond te leven. GGD GHOR Nederland omarmt daarom het advies van de Gezondheidsraad om 60-jarigen en mensen ouder dan 60 te vaccineren tegen gordelroos om de volgende redenen:
  - Gordelroos heeft een hoge ziektelast waarbij 1 op de 4 Nederlander gordelroos krijgt waarvan 5% langdurige klachten hieraan overhoudt. Er is een effectief vaccin beschikbaar dat in 9 van de 10 gevallen de ziekte kan voorkomen en zo de doelgroep veel leed kan besparen;
  - Jaarlijks treedt bij ongeveer 90.000 mensen gordelroos op. Met de vergrijzing zal dit aantal (en de bijbehorende zorgkosten) steeds verder toenemen, wat de wenselijkheid tot een vaccinatieprogramma vergroot;
  - 10% van de bevolking gebruikt immuun onderdrukkende medicatie wat de kans op een gordelroos infectie vergroot;
  - Er is in toenemende mate vraag naar vaccinatie vanuit de doelgroep.
- GGD GHOR Nederland staat voor toegankelijke en inclusieve zorg, met name voor de mensen die te maken hebben met grote gezondheidsachterstanden.
  - De huidige prijs van het vaccin is relatief hoog en tegen eigen betaling (rond de €500 euro voor twee vaccinaties) wat betekent dat het vaccin niet voor iedere burger betaalbaar is. Dit vergroot de gezondheidsverschillen tussen arm en rijk.
- GGD GHOR Nederland staat voor een aanbod van (preventieve) medicatie in de publieke gezondheidszorg mits dit gebaseerd is op een actuele en transparante kosteneffectiviteitsanalyse
  - Het is niet duidelijk in de Kamerbrief waar de kosten binnen de scenario's op gebaseerd zijn en op welke manier dit zich verhoudt tot de kosteneffectiviteitsratio van rond de € 42.000 per QALY uit het advies van de Gezondheidsraad uit 2019.
  - GGD GHOR Nederland staat achter de drempelwaarde die gezien wordt als norm binnen de publieke gezondheidszorg. Momenteel wordt een drempelwaarde van €20.000 per QALY gehanteerd, maar op basis van het advies van de Technische Werkgroep Kosten en Baten van Preventie van december 2023 om één uniforme QALY-drempelwaarde te hanteren lijkt dit te veranderen naar €50.000 per QALY;
  - GGD GHOR Nederland neemt het advies van de Technische Werkgroep Kosten en Baten van preventie serieus. De Technische werkgroep heeft het standpunt om de drempelwaarde voor de QALY van €50.000 te hanteren. GGD GHOR Nederland vraagt VWS om een besluit te nemen of dit recente standpunt wordt overgenomen.
- GGD GHOR Nederland staat ervoor dat GGD'en uitvoering geven aan een gordelroos vaccinatieprogramma mits dit kosteneffectief is en hier budgettaire ruimte voor is. Dat standpunt is gebaseerd op het feit dat:
  - GGD'en experts zijn in vaccinatiezorg en we hebben veel ervaring met de implementatie van grootschalige landelijke vaccinatieprogramma's zoals het Rijksvaccinatieprogramma en de COVID-vaccinaties;
  - GGD'en al ervaring hebben met de toediening van gordelroosvaccinaties (tegen betaling);
  - GGD'en al uitgebreide ervaring hebben met de logistiek van grootschalige vaccinatiecampagnes (cold chain).
  - GGD GHOR Nederland wil verdere versnippering van diverse vaccinatiecampagnes voorkomen. We denken dat de burger er baat bij heeft om ook deze vaccinatie onder te brengen bij de GGD.